

I

[1] Qui vulgui investigar correctament l'art mèdica ha de fer el següent: en primer lloc, considerar les estacions de l'any, el que pot produir cadascuna; en efecte, totes elles no són en absolut iguals, sinó que difereixen molt entre l'una i l'altra en els seus matisos; [2] després, els vents, calents i freds, especialment els que són comuns a tots els homes, i a continuació els que són particulars a cada regió. Cal considerar també els efectes de les aigües, perquè així com varien tant pel que fa al sabor com pel que fa al pes, també varien els seus efectes particulars. [3] D'una forma similar, quan un metge va a una ciutat nova que no coneix, li cal examinar-ne la localització, com està situada tant respecte als vents com respecte a la sortida del sol. No es comporta igual la que està orientada cap al nord, la que està orientada cap al sud, la que està orientada cap al sol naixent i la que està orientada cap a ponent. [4] Aquestes coses cal analitzar-les tan bé com es pugui, així com de quina manera s'obté l'aigua, i si l'aigua que s'empra és pantanosa i lleugera, o bé si és dura, extreta de llocs alts i pedregosos, i per tant salina i dolenta per cuinar; [5] i la terra, si és seca i sense aigua o bé frondosa i ben proveïda d'aigua, o si està en-

fonsada i és sufocant o és elevada i freda; i també l'estil de vida dels habitants, sigui quin sigui el que els agradi, tant si són aficionats a beure, a fer tiberis i a vagarejar com si els agrada fer exercici i treballar i prefereixen el menjar al beure.

II

[1] A partir d'aquestes coses el metge ha d'investigar les que se'n segueixen. En efecte, si el metge coneix bé tot això, preferiblement en la seva totalitat, o, si això no pot ser, com a mínim en gran part, quan visiti una ciutat que li sigui desconeguda no se li escaparan ni les malalties endèmiques ni la naturalesa de les malalties comunes, sigui quina sigui. Així, no tindrà dificultats en el tractament de les malalties ni s'equivocarà; cosa que segurament passaria si no hagués sabut abans aquestes coses i no les hagués examinades una per una. [2] A mesura que passa el temps i avança l'any, el metge podria predir quines malalties comunes s'esdevindran a la ciutat amb més seguretat, ja sigui a l'estiu o a l'hivern, i quines d'aquestes malalties podrien afectar cada persona d'acord amb els canvis en l'estil de vida. Coneixent també els canvis de les estacions i els ascensos i els descensos dels astres, i com s'esdevé cadascun d'ells, el metge podria preveure també quina mena d'any s'esdevindrà. D'aquesta manera, el metge que consideri tot això i pre-

vegi els moments crítics ho sabrà tot de cada cas, encertarà la cura i aconseguirà uns èxits no pas insignificants en l'art mèdica. [3] I si pensés que aquestes consideracions formen part de la meteorologia, si canviés de parer, el metge descobriria que no és poca la contribució de l'astronomia a la ciència mèdica, sinó ben considerable. I és que amb el canvi de les estacions tant les malalties com els òrgans digestius dels homes també pateixen canvis.

III

[1] De quina manera cal examinar i investigar cadascuna de les coses esmentades, ara ho explicaré amb claredat. La ciutat que està situada a prop dels vents calents —els que bufen entre la sortida hivernal del sol i la seva posta hivernal—, i en la qual són freqüents, però que està protegida dels vents del nord, en aquesta ciutat hi ha aigües abundants i una mica salades; i, provenint de llocs elevats, a l'estiu seran calentes i a l'hivern seran fredes. [2] Els seus habitants tenen el cap humit i pituïtós, i els seus òrgans digestius emmalalteixen sovint a causa de la flegma que hi entra fluint des del cap. Majoritàriament presenten un aspecte fofo, i no són aficionats a menjar ni a beure. Perquè les persones amb un cap dèbil no solen ser grans bevedores: la borratxera se'ls fa insuportable. [3] Aquestes són les seves malalties endèmiques: en pri-